

Sk.ŠtB Stará Ľubovňa.....	2
Sk.ŠtB Svidník.....	3
O-ŠtB Trebišov.....	19
Sk.ŠtB Vranov n/T.....	9

1/ Previerka kandidátov tajných spolupracovníkov bola orientovaná najmä z aspektu ich výberu a preverovania v zmysle čl.41, 43, 44 a 45 smerníc pre prácu s tajnými spolupracovníkmi čl. kontrarozviedky /A-oper.I-3/.

Z pohľadu špeciálnych hľadísk v zmysle čl.41 smerníc, najviac kandidátov tajných spolupracovníkov je registrovaných na rozpracovanie a kontrolu vízových cudzincov a nepriateľských osôb, evidovaných podľa rozkazu MV ČSSR č.44/70, v sporadických prípadoch na kontrolu osôb reakčného duchovenstva a ochranu dôležitého závodu pre obranu štátu. U niektorých kandidátov tajných spolupracovníkov z dostupných materiálov sa nedalo pozitívne ustáliť špeciálne hľadisko, event. konkrétnu potrebu využitia vytypovaného KTS k plneniu štátobezpečnostného charakteru. Konkrétne cieľ zamerania nebol ustálený u týchto KTS: TECHNIK - Sk.ŠtB Bardejov, TECHNOLÓG a TECHNIK 2.odbor S-ŠtB Košice, PROJEKT, MERAČ, KRESLIČ, BANÍK a UČITEĽ -OŠTB Sp.N.Ves.

Podľa rozboru registrovaní KTS majú byť získaní do problematiky:

- vízoví cudzinci.....11
- nepriateľské osoby..... 9
- reakčné duchovenstvo..... 2
- ochranu dôležitého závodu.....2
- sionizmus.....1
- kombinácia VC + sionizmus.....1
- kombinácia VC + ekonomika.....1
- kombinácia NO + ochrana prepravy.....1

Zbývajúca časť KTS má nevyjasnenú problematiku, resp. budúce zameranie. Jeden KTS bol daný do archívu, ktorý v priebehu previerky sa ukázal, ako nevyhovujúci typ za tajného spolupracovníka.

Z uvedeného vyplýva, že pri výbere KTS nie všade sa vychádza z dôkladnej znalosti operatívnej situácie a z nej vyplývajúcej konkrétnej potreby využitia budúceho tajného spolupracovníka pre plnenie štátobezpečnostných úloh.

Podľa postavenia v zamestnaní sociálne zloženie KTS možno zhruba zhrnúť takto:

- vedúci pracovníci /oddelení/.....	6
- administratívni pracovníci.....	5
- technickí pracovníci.....	12
- pedagogickí pracovníci.....	3
- konštruktéri.....	3
- umelecký pracovník.....	1
- duchovný.....	1
- ekonóm.....	1
- iné /vodič, údržbár/.....	4

K previerke kandidátov tajných spolupracovníkov sa využíva administratívna a operatívna previerka, ako i osobný styk s KTS. Administratívna previerka pozostáva najmä z vlastného šetrenia KTS a jeho príbuzných podľa miesta pobytu, zadováženie materiálov z oficiálnych prameňov, ako sú opisy životopisov, kádrových a pracovných hodnotení KTS, dotazníkov a pod. V tomto smere neboli zistené podstatnejšie nedostatky.

K operatívnej previerke sa spravidla najviac využívajú tajní spolupracovníci, dôverníci a v menšej miere prostriedky operatívnej techniky. U niektorých KTS /HISTORIK - OŠtB Sp.N.Ves, ŠPORTO-VEC - Sk.ŠtB Bardejov a TECHNOLÓG/k previerke sa neuvažuje využiť tajných spolupracovníkov alebo dôverníkov. Nepostačujúca operatívna previerka bola zistená aj u KTS BUKÓZA - Sk.ŠtB Vranov n/T., REVIZOR - Sk.ŠtB Bardejov, TOKÁR, MERAČ, UČITEĽ - OŠtB Sp.N.Ves/.

Závažným nedostatkom previerky KTS je to, že k previerke nie sú vypracované plány previerky KTS. Tento nedostatok je zisťovaný u KTS TECHNIK, JUDIITA, SKOKAN a LUCIA, vedených na 2. odbore S-ŠtB Košice. Na druhej strane i keď sú vypracované plány previerky KTS, nie sú však termíny ukončenia previerky dodržiavané. Je to u KTS MERAČ, PROJEKT, PROJEKT, TECHNOLÓG, vedených na OŠtB Sp.N.Ves.

Osobný styk s KTS R0 viac využívajú už na získanie poznatkov od KTS, ako na prehĺbovanie a overovanie už získaných poznatkov o KTS, ktoré o ňom získal administratívnou a operatívnou previerkou. Dokonca niektorým KTS sú ukladané konkrétne úlohy na kontrolované alebo rozpracované osoby /PEDAGÓG - OŠtB Sp.N. Ves/, čím je dávaná možnosť prezradenia skutočného dôvodu osobného styku. Zatiaľ nebol uskutočnený osobný styk s KTS MERAČ, KRESLIČ, UMELEC, UČITEĽ a OPRAVÁR i keď od registrácie uplynula doba 3 až 5 mesiacov.

Záverom ku kandidátom tajných spolupracovníkov je treba uviesť, že ich výber a štádium preverovania sú poznačené niektorými dosť závažnými nedostatkami. Pri výbere sa nevychádza z dokladnej znalosti operatívnej situácie a z nej vyplývajúcej konkrétnej potreby, čo má za následok, že v priebehu previerky KTS alebo už aj pri jej ukončení nie je vyjasnený cieľ budúceho tajného spolupracovníka, event. nie je možno pozitívne posúdiť z dostupných materiálov, či tento bude schopný plniť štátobezpečnostné úlohy v danej problematike. I samotné previerky sú nepostačujúce najmä z aspektu posúdenia spoľahlivosti a stupňa dôvery u rozpracovaných osôb, ako aj k posúdeniu schopnosti nadviazovania stykov, dodržiavania konšpirácie a pod. Inštitút osobného poznávania, osobného styku sa v plnej miere nevyužíva k overeniu a prehĺbeniu získaných poznatkov o KTS, ktoré o ňom boli získané administratívnou a operatívnou previerkou. Syntéza týchto dvoch druhov previerok KTS by mala po ukončení jednoznačne ukázať všeobecné a špeciálne hľadiská KTS, ktoré sú rozhodujúcimi požiadavkami pre plnenie úloh po jeho získaní.

Cudzinci z kapitalistických štátov nie sú registrovaní ako KTS, preto ich preverovanie neprichádzalo v úvahu.

Do archívu previerkové materiály KTS boli uložené iba v jednom prípade a to u KTS ADVOKÁT, vedeného na 2.odbore S-ŠtB Košice. Uvedený kandidát v štádiu previerky sa prejavil, ako nevyhovujúci typ na TS. Pri jeho uložení bolo postupované v zmysle čl.47 smerníc.

2/ Stav získaných tajných spolupracovníkov od 1.7. do 31.12. 1972 celkom a po jednotlivých útvaroch zvlášť:

C e l k o m	60
z toho :	
1.odbor S-ŠtB.....	4
2.odbor S-ŠtB.....	19
Sk.ŠtB Bardejov.....	5
0-ŠtB Humenné.....	4
0-ŠtB Michalovce.....	3
0-ŠtB Poprad.....	2
0-ŠtB Prešov.....	4
0-ŠtB Rožňava.....	7
0-ŠtB Sp.N.Ves.....	6
Sk.ŠtB St.Ľubovňa.....	2
Sk.ŠtB Svidník.....	1
0-ŠtB Trebišov.....	1
Sk.ŠtB Vranov n/T.....	2

3/ Z celkového počtu získaných tajných spolupracovníkov v II.položku 1972 bolo 57 získaných na základe ideových pohnútok, zbývajúci traja TS boli získaní na kompromitujúcich materiáloch, ktorých rozsah i obsah ovplyvnil prístup na spoluprácu.

4/ Neprichádza v úvahu, pretože nebolo ani v jednom prípade v priebehu viazacieho aktu upustené od získania za tajného spolupracovníka.

5/ Kvalita previerkových materiálov u získaných tajných spolupracovníkov je v podstate dobrá. Pravda, boli zistené niektoré nedostatky, ktoré previerkou neboli odstránené, ako napr. u A-PETER, vedený 1.odborom S-ŠtB. Previerka vychádza len u ustanovky a získaných poznatkov o KTSz doby, keď bol využívaný ako dôverník. Operatívna previerka prakticky robená nebola. U A-ELEKTRINA - 0-ŠtB Michalovce je v previerkových materiáloch uvádzané iné krstné meno KTS, ako v návrhu na získanie a v správe o získaní. U A-STOLÁR 0-ŠtB Rožňava nie sú záporné charakterové vlastnosti TS objasnené

v priebehu previerky. Ide o pomerne závažné negatívne vlastnosti - nepravdomluvnosť a nespoľahlivosť. Analogický nevyjasnené charakterové vlastnosti u A-NARCIS - OŠtB Poprad. U A-PAVOL, vedeného na 2.odbore S-ŠtB Košice a A-KAROL, vedeného na O-ŠtB Poprad sa nenachádzajú lustračné lístky. U tajného spolupracovníka ŽIARA, vedeného na 2.odbore S-ŠtB Košice nebolo možno ustáliť, či v kandidátskej dobe bol robený osobný styk, pretože žiadne záznamy z osobného styku sa vo zväzku nenachádzali.

Z hľadiska postavenia tajných spolupracovníkov v zamestnaní, sociálne zloženie je nasledovné:

- vedúci pracovníci /odd., cechov, laboratórii/.....	14
- duchovní - farári.....	8
- referenti.....	8
- technickí pracovníci.....	7
- študujúci.....	3
- administratívni pracovníci.....	3
- recepční pracovníci.....	2
- čašníci.....	2
- rušňovodiči.....	2
- agronóm.....	1
- ekonóm.....	1
- redaktor televízie.....	1
- výpravca.....	1
- pedagóg.....	1
- ostatní.....	6

Získaní tajní spolupracovníci v II.polroku 1972 boli získaní do týchto problematík:

- nepriateľské osoby.....	25
- vízoví cudzinci.....	15
- reakčné duchovenstvo.....	9
- sionizmus.....	3
- ochrana vojenskej výroby.....	3
- emigrácia.....	2
- ochrana uránového priemyslu.....	1
- ukrajinský buržoázny nacionalizmus.....	1

- Jehoví svedkovia.....1

Tu sa žiada uviesť, že niektorí tajní spolupracovníci okrem základnej problematiky majú uvedené, že budú využívaní zároveň aj do inej problematiky. Je to najmä vo väčších podnikoch a závodoch Vsl.kraja, kde spravidla TS je získaný na rozpracovanie alebo kontrolu nepriateľských osôb a súčasne je využívaný aj ku kontrole vízových cudzincov, dochádzajúcich do podniku alebo závodu z dôvodov obchodných záujmov, event. montáže technologického zariadenia.

Zhodnotenie sústredených materiálov v priebehu administratívnej a operatívnej previerky sa robí formou MEMORANDA, čl.147 a prílohy č.1, smerníc A-oper-I-3. Memoradá majú náležitosti prílohy č.1 a ich obsah je zhodný s poznatkami, získanými previerkou ku TS. Pri zhodnotení sústreďných materiálov boli zistené nedostatky menšieho charakteru najmä v tom, že niektoré memoradá sú zatiaľ neopätrené fotografiou spolupracovníka. Nedostatky v tom smere boli konštatované u spolupracovníkov KAROL, PETER a BORIS, vedených na 1.odbore S-ŠtB Košice, GEOLÓG a TECHNIK na O-ŠtB Sp.N. Ves, LONK zo Sk.ŠtB Stará Ľubovňa a EDO z 2.odboru S-ŠtB Košice. Heslo pre styk s iným operatívnym pracovníkom postrádaajú memoradá spolupracovníkov GAZDINA z 1.odboru S-ŠtB Košice a EKONÓM z O-ŠtB Rožňava.

Zatiaľ nie je vyjasnená otázka ukladania druhopisu memoranda v zmysle čl.148 smerníc v dokumentácii MOB. Druhopyisy memoranda sú spravidla ukladané /zašívané/ vo zväzku spolupracovníka, event. sú zapečatené v obálke a voľne vložené vo zväzku. Podľa informácií náčelníkov v tomto smere nebola ešte daná konkrétna úprava, ako sa má v danom prípade postupovať.

Návrhy na získanie tajného spolupracovníka sa spracovávajú po sústredení potrebných materiálov ku KTS v zmysle čl.46 /vzor v prílohe č.2/ keď oper.pracovník dôjde k záveru, že kandidát vyhovuje požiadavkám, pre ktoré bol vybraný, Skúmaním jednotlivých návrhov na získanie ku spolupráci sa vyskytujú najčastejšie tieto nedostatky: postrádaajú konkrétnu formuláciu ponuky k spolupráci,

alebo je táto nejasná. Tento druh nedostatkov bol zistený u TS EKONÓM z O-ŠtB Rožňava, TECHNIK z O-ŠtB Sp.N.Ves, EMIN z O-ŠtB Prešov, LONK zo Starej Ľubovne, SOLISTA z 2.odboru S-ŠtB Košice a GAZDINA - 1.odbor S-ŠtB Košice. U posledne menovaného spolupracovníka formulácia ponuky je vyjadrená textom..... aby kandidát sám ponúkol spoluprácu..... bude požiadaný, aby vlastnoručne napísal prehlásenie o spolupráci.....

Akým spôsobom bude vykonaný osobný kontakt s KTS, nie je v návrhoch uvedené u TS VILO a MIKULÁŠ, vedených na 2.odbore S-ŠtB Košice, VILO nemá uvedené ani miesto viazacieho aktu.

Opomínajú sa v návrhoch uvádzať aj úlohy, ktoré budú budúce-
mu spolupracovníkovi uložené pre najbližšie obdobie. Túto požiadavku nemajú návrhy u TS PETER z 1.odboru S-ŠtB Košice, PAVOL z 2.odboru S-ŠtB Košice, ALENA z O-ŠtB Sp.N.Ves a KANTOR z Sk.ŠtB Vranov n/T.

Napokon opatrenia pre prípad, že sa viazanie neuskutoční, nemajú návrhy spolupracovníkov ; TESLA, ÉTER, VILO, LABORECKÝ, ZOJA a MIKULÁŠ, vedených 2.odborom S-ŠtB Košice.

Správy o získaní k spolupráci sú vyhotovené u všetkých no-
vozískaných spolupracovníkov za obdobie II.polroku 1972. Spracová-
vajú sa bezprostredne po skončení viazacieho aktu podľa čl.61
a k nemu vypracovaného vzoru č.3 smerníc. Z pohľadu požiadavok
príl.č.3, správy o získaní k spolupráci postrádajú niektoré nále-
žitosti.

V prípade spolupracovníkov LABORECKÝ a TESLA, vedených 2.
odborom S-ŠtB Košice bola zmena miesta viazacieho aktu proti pô-
vodne plánovanému miestu uvedenom v návrhu na získanie k spolu-
práci. Príčiny zmeny miesta viazania v správe nie sú zdôvodnené,
iba je uvedené, že viazanie bolo vykonané v kaviarni hotelu SLO-
VAN a kaviarni SLÁVIA. Podľa návrhu na získanie k spolupráci,
viazací akt sa mal realizovať vo vyhradenej miestnosti KOPaV.

V správe o získaní k spolupráci TS EKONÓM z O-ŠtB Rožňava,
PAVOL a ÉTER z 2.odboru S-ŠtB Košice nie je uvedené krycie meno
spolupracovníkov, U ÉTERA dokonca ani pravé meno spolupracovníka.

Reakcia na ponuku k spolupráci je často vyjadrovaná lapidárneprijal kladne. Bližšie psychické prejavy nie sú popísané. U TS ELEKTRINA z O-ŠtB Michalovce, JAS O-ŠtB Humenné, STOLÁR a RYS z O-ŠtB Rožňava a LONK Sk.ŠtB St.Ľubovňa sa ani neuvádza, aká bola reakcia na ponuku k spolupráci.

Vo veľmi malej miere sa v správach o získaní vyskytuje popis novozískaných poznatkov k osobe KTS, o jeho rozvedných možnostiach a stykoch, ktoré v priebehu viazacieho aktu boli zistené.

Legendu na zakrytie stráveného času pri viazacom akte nemajú správy o získaní k spolupráci TS GAZDINA 1.odbor, PAVOL, LABORECKÝ, VILO 2.odbor S-ŠtB Košice a NARCIS O-ŠtB Poprad.

V zmysle čl.127 smerníc je operatívny pracovník povinný vypracovať "Plán spojenia", ktorý musí byť priebežne aktualizovaný, ak dôjde k zmenám alebo potrebe doplnenia od pôvodne stanoveného a schváleného plánu spojenia. Táto zásada bola splnená iba u TS RUŠEŇ, PREVÁZDKÁR a CYKLISTA, vedených na O-ŠtB Rožňava, SNAŽIVÁ, BORKÚT a FEDERÁT na O-ŠtB Prešov, NÁSTROJ, METRO a ŠAFRÁNEK na O-ŠtB Sp.N.Ves.

U časti spolupracovníkov nie je vypracovaný plán spojenia podľa čl.127, ani spojenie nie je uvedené v memorande alebo v návrhu na získanie k spolupráci. Konkrétne ide o týchto TS: ÉTER, LABORECKÝ, PAVOL, TESLA, vedených na 2.odbore S-ŠtB Košice, NARCIS na O-ŠtB Poprad, RYS na O-ŠtB Rožňava, RYBÁR a KANTOR Sk.ŠtB Vranov, ČESTNÝ O-ŠtB Trebišov a GEOLÓG na O-ŠtB Spišská N.Ves.

Zbývajúca časť spolupracovníkov má jedno alebo dvojstranné spojenie uvedené v memorande, v návrhu na získanie k spolupráci a niektorí aj v správe o získaní ku spolupráci i keď to smernice, resp. príloha č.3 smerníc nevyžaduje.

V súvislosti s dodržiavaním konšpirácie bolo zistené, že v jednom prípade pri plnení úloh novozískaným spolupracovníkom VILOM, obhospodarovaný 2.odborom. S-ŠtB Košice došlo k jeho dekonšpirácii. Uvedenému spolupracovníkovi hneď na prvej schôdzke bola uložená úloha zabezpečiť odtlačky kľúčov rozpracovanej osoby v akcii

SPRIEVODKYŇA, k čomu dostal potrebnú inštruktáž i technické pomôcky. Spolupracovník pri plnení úlohy zainteresoval svojho známeho a za jeho pomoci odtlačky urobil. Na nasledujúcej schôdzke túto okolnosť pred RO zatajil a tohto pravdivo neinformoval, akým spôsobom odtlačky zadovážil. Doznan sa to až na nasledujúcej schôdzke, keď sa ho RO k tomu dotazoval. Spolupracovník je zatiaľ i naďalej v sieti TS.

6/ Za obdobie od 1.7. do 31.12.1972 bola obnovená spolupráca v zmysle čl.137 smerníc v 4 prípadoch, z toho:

TS PETRO 1.odborom S-ŠtB

TS JANO 2.odborom S-ŠtB

TS PODZEMNÝ a ŠAFRÁNEK O-ŠtB Sp.N.Ves

Pri overovaní obnovenia spolupráce neboli porušené zásady stanovené v čl.137 a 139 smerníc. Ide o obnovenie spolupráce takých TS, s ktorými bola prerušená spolupráca pre dlhšie trvajúcu nemoc, stratu možnosti a v dôsledku dočasnej zmeny bydliska - pôsobiska. Nová previerka, ako aj ostatné náležitosti s obnovou spolupráce boli vykonané u všetkých prípadoch obnovenia spolupráce.

Poznatky a skúsenosti z previerky ukazujú, že nové smernice pre prácu s TS čsl.kontrarozviedky sa v praktickej činnosti z prevažnej časti dodržiajú. Pravda, existujú pritom aj niektoré nedostatky, ktoré však svojím charakterom a rozsahom závažne neovplyvňujú celkovú prácu s agentúrou. Ide o niektoré nedostatky viac-menej formálno-administratívneho rázu pri výbere KTS, ich preverovaní, v administratívnom postupe pred a po získaní KTS za spolupracovníka. Príčiny týchto nedostatkov spočívajú v tom, že zo strany náčelníkov O-ŠtB a Sk.ŠtB nie je venovaná dostatočná pozornosť k precíznemu uplatňovaniu stanovených zásad v smerniciach pre výber, preverovanie a získavanie KTS za spolupracovníkov. Tento poznatok potvrdzuje najmä tá skutočnosť, že v materiáloch KTS je veľmi málo pripomienok k postupu oper.pracovníkov prípravy KTS za agenta. Viac pripomienok je od náčelníkov so schvaľovacou právomocou.

Niektoré nedostatky konštatované a konkretizované v správe sú zapríčinené aj nedostatočnou riadiacou a kontrolnou činnosťou